

Sygn. akt: I. C. 200/11

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 grudnia 2011 r.

Sąd Rejonowy w Suwałkach I. Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSR Agnieszka Kluczyńska
Protokolant:	Edyta Lipnicka

po rozpoznaniu w dniu 1 grudnia 2011 r. w Suwałkach

na rozprawie

sprawy z powództwa S. S. (1), H. S. i J. S.

przeciwko Towarzystwo (...) S.A. w W.

o zapłatę

1. Zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powoda S. S. (1) kwotę 5000 zł (pięć tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 23 maja 2011 roku do dnia zapłaty.
2. Zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powódki J. S. kwotę 5000 zł (pięć tysięcy złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 23 maja 2011 roku do dnia zapłaty.
3. Zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powódki H. S. kwotę 12.500 zł (dwanaście tysięcy pięćset złotych) wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 23 maja 2011 roku do dnia zapłaty.
4. Oddala powództwa S. S. (1), J. S. w dalej idącym zakresie.
5. Zasądza od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz powódki H. S. kwotę 2417 zł (dwa tysiące siedemnaście złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa prawnego;
6. Koszty postępowania w zakresie powództw S. S. (1) i J. S. stosunkowo rozdziela pozostawiając ich szczegółowe wyliczenie referendarzowi sądowemu.
7. Nakazuje pobrać od pozwanego Towarzystwa (...) S.A. w W. na rzecz Skarbu Państwa (kasa Sądu Rejonowego w Suwałkach) kwotę 625 złotych tytułem opłaty od pozwu H. S., od uiszczenia którego powódka była zwolniona.

SSR Agnieszka Kluczyńska

Sygn. akt I.C. 200/11

UZASADNIENIE

Powodowie : H. S., J. S. i małoletni S. S. (1) wystąpili do tut. Sądu przeciwko Towarzystwu (...) SA w W. z pozwem o zapłatę kwoty odpowiednio – 12.500 zł, 7500 zł i 7500 zł tytułem zadośćuczynienia wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Domagali się też zasądzenia na swoją rzecz kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego.

W uzasadnieniu swego żądania powodowie wskazali, iż dnia 11 lipca 2006 roku w S. przy ulicy (...), zginął M. S. – wnuk H. S. i jednocześnie siostrzeniec powódki J. S. i S. S. (1). Winę z powyższe ponosi kierujący pojazdem marki V. (...), ubezpieczony w zakresie OC w pozwanym Towarzystwie. Krzywda, jakiej w wyniku powyższego zdarzenia doznali powodowie, ich zdaniem uzasadnia przyznanie im zadośćuczynienia w kwotach żądanych w pozwie, uwzględniając 50 % przyczynienia się zmarłego do powstania przedmiotowego zdarzenia;

W trakcie postępowania likwidacyjnego pozwany odmówił przyznania zadośćuczynienia.

W odpowiedzi na pozew pozwany wniósł o jego oddalenie oraz zasądzenie stosownych kosztów zastępstwa prawnego;

Wskazał w uzasadnieniu, iż nie istnieje podstawa prawna do dochodzenia roszczeń z tytułu zadośćuczynienia za śmierć osoby bliskiej, mając na uwadze datę zdarzenia. Dodatkowo wskazał, iż roszczenie takowe może być ewentualnie skierowane przeciwko sprawcy naruszenia dobra osobistego, a nie do zakładu ubezpieczeń;

Sąd ustalił, co następuje:

W dniu 11 lipca 2006 roku kierujący pojazdem marki V. (...) o nr rej (...) z niesprawnym układem hamulcowym i nie stosując się do zasady ograniczonego zaufania umyślnie naruszył zasady bezpieczeństwa w ruchu lądowym w ten sposób, że przekroczył dozwoloną prędkość i na oznakowanym znakami poziomymi przejściu dla pieszych potrafił przebiegającego przez to przejście z jego lewej strony małoletniego M. S., który wskutek doznanych obrażeń poniósł śmierć na miejscu. (okoliczność bezsporna, dodatkowo – odpis wyroku z dnia 19 grudnia 2007 roku w sprawie II K 596/06, notatka K. S., akt zgonu, w aktach szkodowych)

W dacie kolizji sprawca szkody korzystał z ochrony ubezpieczeniowej w (...) SA w W.. Szkodę zaistniałą wskutek zdarzenia z dnia 11 lipca 2006 roku powodowie zgłosili pismem z dnia 25 lutego 2011 roku. (dowód: zgłoszenie szkody w aktach szkodowych). W dniu 16 marca 2011 roku pozwane Towarzystwo odmówiło powodom wypłaty tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę (dowód : pismo pozwanego w aktach szkodowych).

M. S. w dacie śmierci miał 5 lat, powódka H. S. pełniła wobec małoletniego funkcję rodziny zastępczej, od urodzenia opiekowała się małoletnim; (okoliczność bezsporna, wyjaśnienia powódki H. S. k. 75v-77). Powódka J. S. – ciotka zmarłego M. S. również od urodzenia opiekowała się małoletnim, w dacie zdarzenia nie mieszkała już wspólnie z matką H. S. i małoletnim, zamieszkiwała na ul (...) w S. wraz ze swoją rodziną (mężem i 4 dziećmi);

Małoletni S. S. (1) w dacie zdarzenia miał 8 lat, uczęszczał do szkoły Podstawowej nr (...) w S., zamieszkiwał wspólnie z matką H. S. i małoletnim M. S.;

Powódka H. S. bardzo przeżyła śmierć wnuka, bardzo dużo płakała, cierpiała na bezsenność, początkowo nie przyjmowała do wiadomości faktu śmierci wnuka, nie mogła jeść, nie była w stanie wykonywać czynności życia codziennego; powódka była bardzo silnie emocjonalnie związana z wnukiem, pełniła w stosunku do w/w funkcję rodziny zastępczej, M. S. zwracał się do powódki „mamo”; powódka nie leczyła się psychiatrycznie ani też nie podjęła terapii psychologicznej, nie przyjmował żadnych leków uspokajających; z wnukiem łączyły ją silne więzi emocjonalne; bolesne emocje i reakcje po jego śmierci i zaburzenia somatyczne są charakterystyczne dla okresu żałoby, obecnie powódka H. S. realizuje funkcje rodzinne i społeczne bez istotnych zakłóceń; obecnie powódka nie wymaga leczenia czy terapii w zakresie psychologicznym czy psychiatrycznym

(wyjaśnienia powódki H. S. k. 75v-76, opinia k. 91-94)

Powódka J. S. w dacie śmierci swego siostrzeńca nie zamieszkiwała wspólnie z nim; założyła własną rodzinę i dwa lata przed jego śmiercią wyprowadziła się z domu rodzinnego, przy czym od urodzenia małoletniego ona również opiekowała się nim; jak stwierdziła, nie rozróżniała miłości do własnych dzieci i miłości do M.; często małoletni M. przebywał u niej w domu wraz z jej bratem S.; przedmiotowe zdarzenie również wywarło na niej duży szok, cierpiała na bezsenność, nie mogła jeść; obecnie funkcjonuje prawidłowo, opiekuje się swymi dziećmi, przy czym odczuwa o nie większy lęk; bardzo często odwiedza grób M. S.; J. S. doznała po śmierci swego siostrzeńca cierpienia psychicznego charakterystycznego dla kulturowo przyjętego okresu żałoby; obecnie powódka prawidłowo funkcjonuje w życiu osobistym i społecznym, nie wymaga terapii lub leczenia w tym zakresie.

(dowód : wyjaśnienia powódki J. S. k. 76-76v, opinia k. 95-98)

Małoletni S. S. (1) w dacie śmierci M. S. miał 7 lat; był on bardzo mocno emocjonalnie związany z M. S.; mieszkał wspólnie z nim, spędzali ze sobą każdą wolną chwilę; wg matki – H. S. bardzo przeżył jego śmierć, obecnie małoletni czuje się bardzo samotny, trudno mu się pogodzić z tą sytuacją, tym bardziej, iż w chwili wypadku bawił się z M. S.; krzyczał, że to on powinien wpaść na samochód, a nie M., nie spał w nocy, był pobudzony, zdenerwowany, nie chciał z nikim rozmawiać, nie wychodził na podwórze, nie chciał bawić się z innymi dziećmi; nie przyjmował leków uspokajających, nie uczestniczył też w żadnej terapii; często – przy okazji urlopowania z MOW w D., odwiedza grób M. i często go wspomina; S. S. (1) doznał po śmierci swego siostrzeńca cierpienia psychicznego charakterystycznego dla kulturowo przyjętego okresu żałoby; obecnie małoletni powód prawidłowo funkcjonuje w życiu osobistym i społecznym, nie wymaga terapii lub leczenia w tym zakresie, nie sprawia problemów wychowawczych.

(dowód : wyjaśnienia przedstawicielki ustawowej małoletniego powoda 76v-77; opinia k. 109-112)

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 34 ust. 1 ustawy z dnia 22 maja 2003r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych – zwanej dalej ustawą (...) - Dz.U. nr 124, poz. 1152 z późn. zm., z ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych przysługuje odszkodowanie, jeżeli posiadacz lub kierujący pojazdem mechanicznym są obowiązani do odszkodowania za wyrządzoną w związku z ruchem tego pojazdu szkodę, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia. W kontekście powyższej regulacji rozpatrywać należało odpowiedzialność pozwanego w sprawie niniejszej. Żądanie swe powodowie wywodzili bowiem z faktu, iż w wyniku śmierci M. S. spowodowanej przez kierowcę pojazdu mechanicznego, któremu pozwany ochrony ubezpieczeniowej w zakresie OC udzielał, doznali oni krzywdy.

Na gruncie sprawy niniejszej wątpliwość nie budziła odpowiedzialność sprawcy wypadku z dnia 11 lipca 2006 roku za szkodę na osobie M. S.. Odpowiedzialność sprawcy wypadku znajduje swe źródło w art. 436§1 kc w zw. z art. 435§1 kc i 415 kc.

W toku procesu pozwany kwestionował możliwość przyznania powodom zadośćuczynienia za doznaną krzywdę, powołując się na okoliczność, iż zdarzenie powodujące szkodę miało miejsce w dniu 11 lipca 2006 roku, a więc jeszcze przed wejściem w życie zmiany art. 446 kc, (poprzez dodanie § 4) - (dokonane ustawą z dnia 30 maja 2008 roku o zmianie ustawy Kodeks Cywilny oraz niektórych innych ustaw – Dz. U. Nr 116, poz 731). Dodatkowo podnosił, iż roszczenie z art. 448 kc może być wyłącznie skierowane przeciwko sprawcy naruszenia dobra osobistego, a nie w stosunku do zakładu ubezpieczeń, gdyż umowa obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej nie obejmuje swoim zakresem odpowiedzialności z tytułu naruszenia dóbr osobistych;

Ustosunkowując się do powyższych zarzutów Sąd stoi na stanowisku, iż zakład ubezpieczeń może być adresatem roszczenia, mającego swe źródło w art. 448 kc w zw z art. 24 § 1 kc. Stanowisko powyższe zaprezentowane zostało w Uchwale SN z dnia 22 października 2010 roku (sygn. akt III CZP 76/10; Biul Sądowy 2010/10/11), gdzie wskazano wyraźnie, iż dodanie art. 446 § 4 kc nie jest jedynie wyrazem woli ustawodawcy potwierdzenia dopuszczalności dochodzenia zadośćuczynienia na gruncie przepisów obowiązujących przed wejściem w życie tego przepisu, lecz

dokonania zmiany w ogólnej formule wynikającej z art. 448 kc poprzez zawężenie kręgu osób uprawnionych do zadośćuczynienia.

Stanowisko powyższe jest prezentowane również w kolejnych orzeczeniach Sądu Najwyższego (por wyrok SN z dnia 11 maja 2011, sygn I CSK 621/10, LEX 848128; wyrok SN z dnia 25 maja 2011 roku, sygn II CSK 537/10, LEX nr 846563; wyrok z dnia 3 czerwca 2011 roku sygn akt III CSK 279/10, LEX nr 898254);

Odnosząc się natomiast do twierdzeń pozwanego w zakresie regulacji art. 34 ust 1 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z dnia 16 lipca 2003 r ze zm.) wskazać należy, iż przewiduje on odpowiedzialność zakładu ubezpieczeń za **szkodę** wyrządzoną w związku z ruchem pojazdu, której następstwem jest śmierć, uszkodzenie ciała, rozstrój zdrowia bądź też utrata, zniszczenie lub uszkodzenie mienia.

Przez pojęcie szkody rozumie się nie tylko szkodę majątkową, ale także szkodę niematerialną (uszczerbek niematerialny); wprawdzie ta ostatnia nazywana jest krzywdą, ale zarazem osobę, która jej doznała nazywa się „poszkodowanym”.

(por Komentarz do KC Księga Trzecia. Zobowiązania Tom I, wyd LEXISNEXIS, Warszawa 2008, s. 82);

Z powyższego w żadnym wypadku nie można wysnuć wniosku, iż pojęcie szkody wskazane w ustawie o ubezpieczeniach obowiązkowych odbiega swym pojęciem (rozumieniem) od wskazanego pojęcia w Kodeksie Cywilnym (zasada niesprzeczności porządku prawnego). Dodatkowo wskazać należy, iż wszystkie z w/w cytowanych orzeczeń SN zapadały na tle stanu faktycznego, gdzie pozwanym było towarzystwa ubezpieczeniowe;

Orzekając o zadośćuczynieniu, Sąd w pierwszej kolejności ocenił zasadność powództwa w aspekcie kręgu osób występujących z powyższym roszczeniem; jak wskazuje się w judykaturze i piśmiennictwie pojęcie „najbliższych członków rodziny” ujmowane jest stosunkowo szeroko i obejmuje nie tylko rodziców i dzieci ale i inne osoby spokrewnione ze zmarłym, np. rodzeństwo. O tym, kto jest najbliższym członkiem rodziny decyduje faktyczny układ stosunków pomiędzy określonymi osobami, a nie formalna kolejność pokrewieństwa wynikająca w szczególności z przepisów kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, czy ewentualnie powinowactwa; należało zatem w niniejszej sprawie przede wszystkim ustalić, czy istniała silna i pozytywna więź emocjonalna pomiędzy dochodzącymi tego roszczenia a zmarłym;

Jak Sąd wskazał powyżej – opierając się na wyjaśnieniach powodów oraz opinii biegłych (niekwestionowanych przez strony procesu) - pomiędzy zmarłym a powodami istniała szczególnie silna więź emocjonalna; powódka H. S. – babka zmarłego pełniła de facto wobec niego rolę matki – tak faktycznie, jak i pod względem prawnym (jako rodzina zastępcza) – wychowywała M. S. od dnia jego narodzin, mieszkał on cały czas z H. S. – najdobitniej o silne więzi emocjonalne świadczy okoliczność traktowania jej jako matkę przez M. S. (zwracał się do niej „mamo”);

Jak chodzi o J. S., wskazać należy, iż ona również opiekowała się nim i pielęgnowała w okresie niemowlęcym, mieszkała z nim ciągle i wyprowadziła się dwa lata przed jego śmiercią – mimo to cały czas utrzymywał się kontakt między nimi, M. C. przebywał u niej w domu; jak sama wskazała, kochała go jak swoje dziecko;

Co do małoletniego S. S. (1) – wskazać należy, iż oboje traktowali siebie jako rodzeństwo, wspólnie spędzali czas, - mieszkali razem; z opinii biegłego wynika jednoznacznie, iż cechowała ich silna więź emocjonalna;

Przyznając zatem zadośćuczynienie, Sąd miał na uwadze rozmiar krzywdy doznanej przez powodów w związku z niewątpliwie bolesną stratą M. S.;

Z materiału dowodowego zebranego w toku postępowania wynika, że więzi pomiędzy powodami a zmarłym były bardzo silne, zwłaszcza że zamieszkiwał on razem z nimi przez całe swe życie. Nie bez znaczenia pozostaje okoliczność, iż śmierć M. S. była tragiczna i nagła, dla powodów zupełnie niespodziewana. W ocenie Sądu, ból, cierpienie i poczucie osamotnienia po stracie osoby najbliższej uzasadniają ustalenie zadośćuczynienia na rzecz powódki H. S. w

kwocie 12.500 złotych (czyli w kwocie żądane pozwem), na rzecz J. S. kwoty 5000 złotych, oraz na rzecz S. S. (1) – kwoty 5000 złotych; Stanowią one kwoty adekwatne do rozmiaru i intensywności doznanych strat po śmierci M. S.. Przynane zadośćuczynienie uwzględnia 50 % przyczynienia się poszkodowanego do powstania szkody (okoliczność niekwestionowana);

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w pkt 1-4 wyroku. Odsetki ustawowe Sąd zasądził od dnia wskazanego w pozwie, tj od dnia wniesienia pozwu;

W dalszym zakresie Sąd powództwo oddalił w stosunku do żądań S. S. (1) i J. S., uwzględniając okoliczność, iż najbliższym członkiem rodziny i osobą , która doznała największych cierpień, a także była najsilniej emocjonalnie związana była powódka H. S.; pozostali powodowie również bardzo przeżyli śmierć M. S., lecz pamiętać należy, iż obecnie funkcjonują prawidłowo, nie uskarżają się na żadne dolegliwości , które miałyby związek z tragicznym zdarzeniem – i stąd Sąd uznał, iż kwoty po 5000 złotych są adekwatne do rozmiaru krzywdy przez nich doznanej;

O kosztach procesu w zakresie powództwa H. S. Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 kpc w zw § 6 pkt 5 Rozporządzenia Ministra

Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej

udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163 poz. 1349 z późn.zm.), zaś w zakresie powództwa J. S. i powództwa S. S. (1) – na podstawie art. 100 kpc w zw zart 108 § 1 kpc.

SSR Agnieszka Kluczyńska